

כסלו התשפ"ב
נובמבר 2021

הקמת גלי צה"ל מאת רס"ל (בדימוס) אברהם אמיר (פרנקו)¹

תקציר

אנשי חיל הקשר, רובם חובבי רדיו, נטלו חלק פעיל בעיצוב הרעיונות להקמת תחנת גלי צה"ל ובהפיכת שידורי התחנה מרעיון למציאות. מאמר קצר זה מתאר את ימי התחנה הראשונים מזווית הראייה של הטכנאים שעשו במלאכה, ומדגיש את תרומתם בהקמת התחנה ובהפעלתה בשנותיה הראשונות.

פרסומים שונים על גלי צה"ל 'מצניעים' את הפעילות של טכנאי חיל הקשר, ומתעלמים מפועלם של טכנאי המשדרים. מאמר זה נועד להשלים מידע באשר לתרומתם להקמת גלי צה"ל.

יוזמה ראשונה – וותיקי שירות הקשר

ביוני 1948 החליטו רס"ן ישעיהו (אישי) לביא (לימים אל"ם, מפקדו הרביעי של חיל הקשר) ונפתלי (נפתא) רז (לימים סא"ל בחיל הקשר), מטכנאי ומפעילי השידורים המחתרתיים בשירות הקשר,² להקים לצה"ל תחנת שידור צבאית לצורכי בידור, כאשר נלגד עיניהם עמד המודל של תחנת השידור הצבאית הבריטית שפעלה בתקופת שלטון המנדט הבריטי, שכונתה 'תחנת השידור למזרח התיכון'.³ הם עניינו את ענף הסברה והשכלה (לימים – חיל החינוך), איתרו ציוד (שהגיע עם עודפי ציוד קשר צבאי שנרכשו במזרח הרחוק), הקימו אולפן מאולתר בתחנת המשדרים של שירות הקשר בתלגנים (רמת גן), בבניין בית ספר 'המנחל' שהופקע לשימוש שירות הקשר, קיבלו אות קריאה 4X4EA ממחלקת הדואר, הטלגרף, הטלפון והרדיו במשרד התחבורה, ונפתלי (נפתא) רז הציע את שם התחנה: 'גלי צה"ל'.

במרץ 1949 החלו שידורי ניסיון עם שני משדרים: בגלים בינוניים ובגלים קצרים. שידורי הניסיון כללו אות זמן (שישה צפופים) כל שעה מלאה ושידורי מוסיקה במשך שש שעות ביום (0630 עד 0830, 1230 עד 1430, 2000 עד 2200), וקציני הקשר ביחידות צה"ל התבקשו לדווח על איכות הקליטה.⁴ שידורי הניסיון פסקו לאחר מספר חודשים.

¹ טכנאי בכיר ומפקד בית מלאכה בגדוד התקשוב 'צמרת', משנת 1952 – כחייל בשירות חובה, כע"צ (עובד צה"ל) ובשירות מילואים. חובב רדיו, באות הקריאה 4X4FW. תודות לאל"ם בדימוס דניאל רוזן על סיועו בעריכת המאמר.

² דניאל רוזן, קול ברמה נשמע: מלחמת השידורים 1945–1948, העמותה להנצחת חילי חיל הקשר והתקשוב, כסלו התשפ"א–דצמבר 2020. ישעיהו (אישי) לביא – חובב רדיו, באות הקריאה 4X4FB.

³ התחנה הצבאית הבריטית שידרה מירושלים, חיפה, סרפנד (צריפין), קסטינה ועזה.

⁴ גבי שריג, "גלי צה"ל" – סיפורה של תחנת השידור הצבאית מן ההיבט הטכני, קשר ואלקטרוניקה, כרך י' מס' 4–3 (111–112), שבט/אדר א' תשל"ו – ינואר/פברואר 1976, עמ' 100–105.

בראש הפעילות הטכנית עמד הטכנאי אריאל שטיבל, ועמו הטכנאים משה נסים, אלכס רביץ, יעקב יצחקי ורלף הרלינגר.⁵

יוזמה שנייה – הצוות הטכני של פלוגת 'צמרת'

בשנת 1950, כאשר גדוד 'צמרת' היה עדיין פלוגה (בפיקודו של סרן, לימים אל"ם, אורי גורן), שירת ג'ו בר כקצין הטכני של הפלוגה,⁶ ויחד עם חברו הקרוב משה (מושיק) בעלקורא (לימים רס"ן בחיל הקשר)⁷ העלו בשנית את הרעיון של תחנת השידור הצבאית. המשימה הוטלה על יחיאל ילזו (יחי), ששירת בפלוגה כטכנאי בכיר,⁸ ופעילותו העיקרית הייתה הקמת אולפן שידור שכלל עמדת בקרה, פטיפונים, וציוד הקלטה (רֶשֶׁמְקוֹל דגם 'סאונד מירור' תוצרת 'בוש' ארה"ב, עם כ־20 שפופרות)...

יחיאל סיפר שג'ו בר עניין ברעיון את אנשי ענף הסברה והשכלה, שחלקם היו קריינים בתחנות השידור החשאיות של 'ההגנה', קול ישראל ו'תלם-שמיר-בועז'. הסיפור, אותו לא ניתן לאמת, הוא כי ענף הסברה והשכלה עניין את הרמטכ"ל שהביא את הרעיון לשר הביטחון דוד בן-גוריון – והשאר הוא היסטוריה.⁹

מיסוד התחנה

צוות הטכנאים של פלוגת 'צמרת' שהקים את התחנה בשנת 1950 כלל, בנוסף ליחיאל ילזו, את הטכנאים יעקב רודריג (לימים ע"ץ, הטכנאי הראשי של תחנת המשדרים), רס"ר יעקב הורביץ (הטכנאי הראשי של האולפן), אלכס רביץ, רלף הרלינגר, אהרן קשטן ויאיר בן-נסים.¹⁰ ע"צ משה נסים החליף את ג'ו בר בתפקיד הקצין הטכני.

השידור נעשה באפנון תנופה (Amplitude Modulation),¹¹ בגלים בינוניים עם משדר BC-610 בהספק כ־300 וואט, שפעל בתדר 1,336 קה"ץ (אורך גל של 225 מטר), ובגלים קצרים עם משדר מק-81 בהספק כ־250 וואט, שפעל בתדר 6,725 קה"ץ (אורך גל של 44.6 מטר). התדרים נקבעו באמצעות גבישי קוורץ.

משדר BC-610 היה במקור משדר גלים קצרים בתחום התדרים 2 עד 18 מה"ץ, וכדי להפעילו בגלים בינוניים נדרש לבצע בו שינויים, שעיקרם היה הוספת כריכות לסלילי דרגות ההגברה ותיאום האנטנה.

⁵ יעקב יצחקי – חובב רדיו באות הקריאה 4X1AH; יעקב יצחקי היה בין הטכנאים שהפעילו את השידור המחתרתי של לח"י, 'קול המחתרת העברית'. דניאל רוזן, **כשהבריטים תפסו את יענקלה פלבסקי**, העמותה להנצחת חללי חיל הקשר והתקשוב, שבט התשפ"א – פברואר 2021. משפחת הרלינגר (בעסק המשפחתי 'רדיו דוקטור') היו יצרני התקליטים ששימשו לשידור אותות התחנה בשידורי המחתרות והקליטו את טקס הכרזת המדינה.

⁶ חובב רדיו, באות הקריאה ZC6LA ר 4X4AA.

⁷ חובב רדיו, באות הקריאה 4X4AB.

⁸ חובב רדיו, באות הקריאה 4X4BT.

⁹ ארכיון המדינה ISA-PMO-PMO-000vmf8 (ג-5504/10); רפי מן, **מסמך: הדיון בממשלה על הקמת גלי צה"ל ב-1950**, קשר מס' 50, סתיו 2017, אוניברסיטת תל אביב, עמ' 157–165; מסמכים בנספח. גלי צה"ל יועד להיות כלי חינוכי (ללימוד הלשון העברית, היסטוריה ותרבות ישראלית), לגיבוש זהות צבאית וחיילית, ואמצעי לגיוס מילואים בשעת הצורך. בכירי צה"ל פסלו את הכוונה להקדיש חלק משמעותי משעות השידור.

¹⁰ אהרן קשטן – חובב רדיו, באות הקריאה 4X4CX; יאיר בן נסים – חובב רדיו באות הקריאה 4X4GB.

¹¹ רשות השידור החלה בשידורים באפנון תדר (Frequency Modulation) בשנת 1966; גלי צה"ל החלו בשידורים באפנון תדר בשנת 1986.

התחנה הוקמה בתחנת המשדרים 'החדשה' של הפלוגה, בבניין בית ספר 'המנחם' בתלגנים (רמת גן).¹² אולם ההתעמלות שימש למשדרים. חדר המורים וחדר המנהל שימשו כאולפן ותקליטיה, המגרש בחצר בית הספר שימש כשדה האנטנות. עבור משדר תחנת השידור הצבאית בגלים בינוניים, נמתחה אנטנת T בין שני תרנים שמוקמו בשתי פינות המגרש. בתחתית הקטע האנכי של האנטנה הוצב מתאם אנטנה מתוצרת צוות הטכנאים, ממנו יצא קו הזנה קואקסיאלי למשדר. מסביב למתאם האנטנה נקברו באדמה עשרות כבלי נחושת ששמשו כרדיאלים, באורך רבע אורך גל. המצאות האולפן במבנה המשדרים יצרה הפרעות טכניות רבות בתחום השמע, אך הטכנאים מצאו דרכים כדי להתגבר על בעיות אלה.

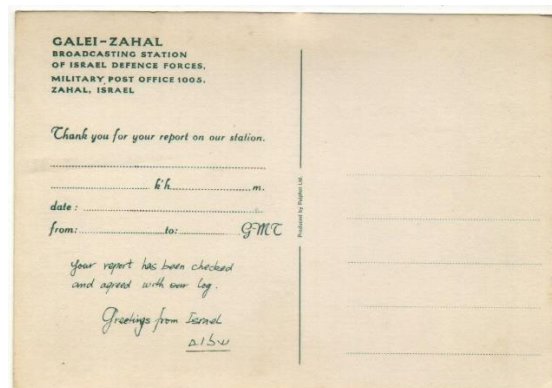
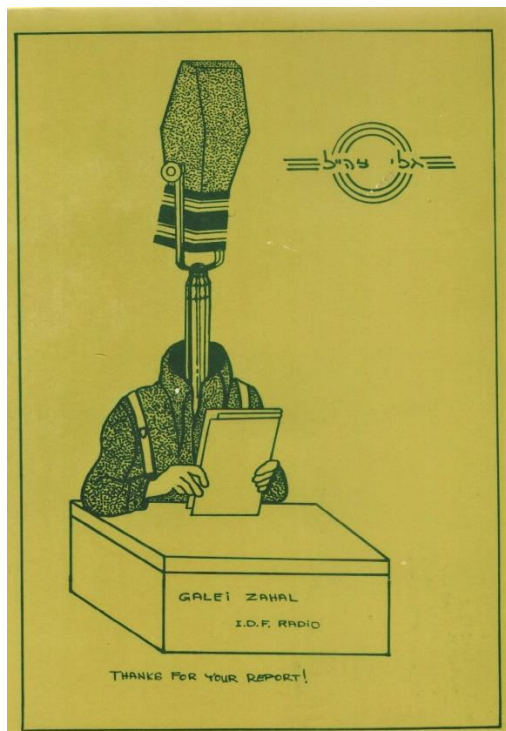
מבנה בית הספר 'המנחם' בתלגנים (היום – רמת גן, רח' הפודים 41) – ושלט זיכרון
באותה עת, מבנה בית הספר, שבנייתו טרם הושלמה, היה דרקומתי. צלם: דניאל רוזן, 2021

הבעיה העיקרית של הטכנאים הייתה איתור מיקרופון אולפן ברמה מקצועית. יחיאל ילזו 'נידב' מיקרופון סרט (Ribbon Microphone) מתחנת החובבים שלו. מיקרופון זה שימש את התחנה בתחילת השידורים, עד שהגיעו המיקרופונים שהוזמנו מחו"ל. למיקרופון סרט זה הייתה 'היסטוריה' – הוא שימש בשידורי אצ"ל בשלהי שלטון המנדט הבריטי, ויחיאל קיבלו מטכנאי הרדיו צבי קירשנר, שהפעיל את תחנת האצ"ל 'קול ציון הלוחמת' בנתניה.¹³

במשך מספר חדשים התקיימו שידורי ניסיון לבדיקת ציוד השידור והאולפן. שידורי הניסיון כללו מוזיקה רצופה עם הודעת ביניים שחזרה מידי פעם: "כאן ארבע איקס ארבע וו אלף", והתחנה שלחה כרטיסי אישור קשר (קרטיס QSL) למאזינים שדיווחו על טיב הקליטה ברחבי הארץ.

¹² תחנת משדרים זו הופעלה במאי 1948, כתחליף לתחנת המשדרים שפעלה במחנה יונה בתל אביב. מטוסים מצריים הפציצו את מתקני המטכ"ל ב'גבעת החלמה' (היום: בית הספר ב'גוריון) ואת התחנה ב'3 ביוני 1948, והטור העילי לתחנה נהרס בהפצצה. בהפצצה נהרגו שלושה חיילים (ביניהם הטכנאי אריה קורט ארנדטהיים) ונפצעו 19 (אחד מהם מת מפצעיו).

¹³ משה (מוסקה) שטיין, ה"קונצרט במחתרת", ברית חיילי הארגון הצבאי הלאומי, תשנ"ד – 1993, עמ' 105.

כרטיס אישור קשר (QSL) של גלי צה"ל
אוסף המחבר. המיקרופון המצויר בגלויה הוא מיקרופון הסרט של יחיאל ילוז

מודעה בשבועון 'במחנה' על תחילת שידורי גלי צה"ל, 27 באוגוסט 1950
תחילת השידורים נדחתה עד שהממשלה אישרה את הפעלת התחנה. השידורים החלו ב-24 בספטמבר 1950

המועד לפתיחת השידורים נקבע ל-27 באוגוסט 1950, ועל כך פורסמה מודעה בשבועון 'במחנה', אך השידורים בפועל התחילו ב-24 בספטמבר 1950, בשעה 1830, בתרועת חצוצרה, בנגינת ההמנון הלאומי 'התקווה', ובדברי ראש הממשלה ושר הביטחון, דוד בן-גוריון, והרמטכ"ל, רא"ל יגאל ידין. התחנה שידרה אז במשך שעות בודדות ביום, משעה 1830 עד 2200.¹⁴

הטכנאי אלכס רביץ, שנשלח להקליט את ראש הממשלה ושר הביטחון, דוד בן-גוריון, מספר כי ההקלטה הייתה מעמד מרגש, וההתרגשות נשמעה בקולו של בן-גוריון, ואז אזר עוז, הפסיק את בן-גוריון, ואמר לו: "תחזור בבקשה עוד פעם על הכל... ללא התרגשות, לא כמו בכנסת [הכוונה לפאטוס] אלא נינוח ורגוע" – וכך היה.

במהלך השנים הצטרפו לצוות הטכנאים חובבי רדיו נוספים: עמי שמי הצטרף לצוות טכנאי האולפן בשנת 1952, ובאותה שנה הצטרפו שרגא זלצשטיין ואברהם אמיר (פרנקו) לצוות המשדרים.¹⁵ בשנת 1954 הצטרפו לתחנה בצלאל בזק ואשר ידלינסקי.¹⁶

כבר בשנים הראשונות להפעלת התחנה הוקמו משדרי משנה בירושלים ובחיפה, אף הם על בסיס משדרי BC-610 שהוסבו לשידור בגלים בינוניים, ובהעדר יכולת לקבל ממשדד הדואר קווי שידור איכותיים, הוקמו עורקי תג"ם להזנת אות השמע למשדרים, על בסיס משדרים ומקלטים שיוצרו ביחברת אלקטרוניקה לישראל (ECI), והותקנו ב'בית תג"ם' של פלוגת 'צמרת', בצריף עץ על גג בריכת המים של בני ברק.

התחנה פעלה ברמת גן עד מאי 1958, עת הועבר האולפן ליפו והמשדר הראשי לתחנת משדרים של גדוד 'צמרת' במרכז הארץ.¹⁷

¹⁴ בשנים הראשונות להפעלת גלי צה"ל שידר קול ישראל תכנית יומית בשם 'קול ישראל לחייל', משעה 1300 עד 1330 ומ-2000 עד 2030. גלי צה"ל עברה לשדר במשך כל היממה בשנת 1973, לאחר מלחמת יום הכיפורים.

¹⁵ עמי שמי – חובב רדיו באות הקריאה 4X4DK; שרגא זלצשטיין – חובב רדיו באות הקריאה 4X4AP; אברהם אמיר – חובב רדיו באות הקריאה 4X4FW.

¹⁶ בצלאל בזק – חובב רדיו באות הקריאה 4X4KR; אשר ידלינסקי – חובב רדיו באות הקריאה 4X4AY.

¹⁷ המשדר הראשי בגלים בינוניים הוחלף במשדר בהספק 10 קילוואט. בהמשך הוקמו משדרי משנה נוספים בגלים בינוניים בהספק 5 קילוואט במחנה פילון, במחנה משמר הנגב וברפידים.

חדר הבקרה של האולפן ברמת גן, 1952
 מקור: צלם במחנה. מימין לשמאל: אברהם אמיר (המחבר), אריה עציוני, גדעון בירנהק

צוות בית תג"ס של פלוגת 'צמרת' – על גג בריכת המים של בני ברק
 מימין לשמאל: יושבים: צוות התחנה. עומדים: מפקד התחנה רס"ר יהודה קייץ, בלתי מזוהה, בלתי מזוהה, ע"צ משה כהן, המחבר – ע"צ אברהם אמיר

כיוון משדר מק-81
מקור: בצלאל בזק

משדר BC-610, בערב השידור האחרון
מקור: המחבר

צוות אולפן גלי צה"ל – אירוע צה"ל, צופית, 1955
מימין לשמאל: יושבים: הקריינית רחל בורלאירון, טכנאי האולפן ע"צ גדעון בירנהק, מפקד האולפן רס"ר יעקב הורביץ; עומדים: הנהג משה, המחבר – מפקד מכונית הרמקולים ע"צ אברהם אמיך¹⁸

¹⁸ צוות האולפן ורחל בורלאירון הקליטו את האירוע וקיימו ראיונות. מכונית הרמקולים ביצעה את הגברת הקול באירוע.

קם מתחרה ל"קול ישראל": תחנת "קול צבא ההגנה"

הצבא גנטיח שהיא תהיה מעניית "חילית" יותר מ"קול ישראל" ותעלה בזיל הול...

כוכבים חדשים

עיקרה של התכנית תהיה בוס-קלית, מעל גבי חקליטים משלוח גדול של חקליטים במתנה יא-מא-מריקה. על חלק זה של התכנית ועל חלק אחר — הוראת ריקודי עם בוד-יו — תספק שולמית רוססין, לשעבר — מן המחלקה המוסיקלית ב"קול ירושלים".

על התכנית המלווית אונראד שמואל רוון, לשעבר — מ"קול יר-רלי". את התוכנית יביים מיקו גבאי, שלמד את התורה באיר-בת התחנה בלמה. כוכב חדש באתר — את עפרה בורלה, בתו של הסופר הירוד, והקריינית הראשונה של התחנה. היא זכתה במשרה בתחרות קר-מנית שנערכה בצנעה.

הצד ה"חילי" של התחנה יתבסס בתכנית מיוחדת לחילות השונים — לחיל הים, האוויר, היבשה: חיל הע-תונות — ואולי אף לחסיכות השר-נות, שיבוצו ע"י אנשי החילות. ולאליס רבים של מאוניס תהיה התחנה מקור של מוסיקה טובה ופצת-בידור.

היתה יעילה יותר מן האונריות, אם הצבא לא ראה לפניו כדירה אלא להקים לו תחנה משלו.

"התכנית תהיה מעניית"

הצבא מבטיח שהיא תהיה מעני-ינת ו"חילית" יותר מ"קול ישראל". קודם כל — לא יהיו בה הרצאות לא על "ציונות" ולא על "השפעת קרני השמש על גדול אסריותם בער-מק לאור האבולוציה של דבור האר-רץ".

הצבא אומר, שקלה המאונות של מאופיין בשתי נקודות עקריה: היא צעיר מאד, העכרית שלו לוקה בח-סר, משום כך, ככל שימציטו לר-ב ר אלו — י"סב, ואם כבר יש הכרח בדיבור — הוא יעשה בלמית מוסיקה, בתוכנית — בחירונים זמשיקים.

התחנה תשדר בכל ערב, מ-6.30 ועד 10, בבלים קצרים (215 מטר) ובכוננים (46 מטר). אגב, שידורי-נסיון שנעשו בזמן האחרון כבער-התחנה — המשרת מאולסן צנצ-איש ליד ת-א — נשמעת היטב אפילו בחיפה, דבר ש"קול יר-רלי" עדיין לא הצליח לבער.

ל"קול ישראל" עומד לקום מתחרה רציני: "קול צבא ההגנה לישראל", שמסוף חנוש זה יופעל וימומן ע"י הצבא.

לא מעטים ממאונגי הרדיו בארץ, שכבר עייפו מכתוב מכ-תבים לעתונות על התכנית "מ-שעממות של התחנה הלאומית ישמחו, ללא ספק, על ה"קונקר-רנציה" מתוך תקוה שהיא תש-פיע גם על רמת התכניות ב"קול ישראל", ומשום שהיא תשמש תח-לף ל"קול ישראל" אם ה"קונקורנציה" לא תשפיע לטור-בה.

5 אנשים יעשו את הכל

באשר להוצאות — מבטיח הצבא שהן תהיינה מינימליות. התקן שאושר לתחנת הרדיו הצבאית כולל 5 אנשים. לשם השוואה — שידורי "קול ציון לנולה" מעסיקים 60 איש...

אבל טענתו העיקרית של הצבא היא ש"מינת החיל" של "קול יר-רלי" היתה משעממת ולא מלאה את ייעודה. לשמש בסאון לחיל ול-צרכיו על גלי האתר, ונראה, שהב-קורת הצבאית על "קול ישראל" לא

אחרים אינם שמחים כל כך. טענ-תם היא: האם זה נחוצו היש צורך בהוצאות הכספיות, והיש מורד לצבא בתחנת שידור משלו?

תחנה צבאית למה?

הצבא אומר הן. הוא מספק לחיל את הכל, את נשקו, מונו, מלבישו וכן את הצידור הרוחני שלו. יש לצבא

ידיעות אחרונות, 9 אוגוסט 1950

פרסום מתרברב זה, כחודש לפני ישיבת הממשלה בה דנו על הקמת התחנה הצבאית, עורר זעם גדול בקרב הנהלת רשות השידור ועובדיה, שהתנגדו להקמת תחנת שידור צבאית, והייתה אחת הסיבות לכך שהקמת התחנה אושרה בממשלה על חודו של קול.

גלי צה"ל — לתנוך והטברה

מאת סופרנו הצבאי

דורי הצבא כ"ז שעות. כיון שעליו לשרת במידה שווה את חלקי האוכלוסיה השונים, ואילו תהיה שידורי צבאי אית מכוונת מלכתחילה לשוליס החיר-שים שבצבא (השידורים יכללו לימוד-עברית), רמת התכנית תיחאם לרמת ההשכלה האלמנטרית של העולה החדש, הן שאיפה גתמדת להעליתה-במסגרת זו ייעשו גם נסיונות להע-ר בשידורי תכנית להשכלה עממית.

האפסכאית שליד הטכנולוגיה ישתדל לשפק מקל-שרדיו למקימות המרחיקים ולמשלטים, כדי שהתכנית החדשה וההטברה תגעה גם לשם. הנוונה העיקרית של ראשי ענף ההטברה וההשכלה היא לדובב את החידות עצ-מן ליד המיקרופון, כדי לעודד בחייל הישראלי גאונות-חידות.

תקציב התחנה הוא 800 ל"י לחודש. כפי שהודענו ותקן העובדים — 5 אנ-שים. התחנה תשדר בגל קצר 45 מ' ובגל בינוני 225 מ'. נקבעו נעימת-פחי-חה ונעימת-טיוס.

תחנת השידור הצבאית "גלי צה"ל" תפתח בשידור ביום א' הקרוב — היר-דע אתמול סגור-אלוף אהרן זאב, ראש-ענף הטברה והשכלה במסב"ל/אכ"א. התחנה תשדר — כפי שכבר הודענו — 3 שעות בכל ערב, החל משעה 6.30, ותכליל העברה של שליש-רבעי שעה מ"קול יר-רלי" (פנת החייל שחישאר-קיימת ב"קול ישראל" וחדשות).

הקמת תחנת צבאית נפרדת באה בשל התנאים המיוחדים של הצבא "קול ישראל" לא יוכל להקדיש לשי-

דבר, 20 בספטמבר 1950

שר הבטחון והרמטכ"ל

יפתחו את גלי צה"ל

גלי צה"ל, שדורי הגנה לישראל, יפתחו ביום א' 24.9.50, בשעה 18.30 ברובר שר הבטחון, מר דוד בן-גוריון, והרמטכ"ל רב" אלוף יגאל ידין. השדורים ישמעו-ינע"ם, משעה 18.30 עד 22.00, ונגלים בינונייה 225 מ', ובגלים קצרים 45 מ'.

חרות, 24 בספטמבר 1950

בחנה תחנת השידור „גלי צה"ל"

באות מיפרנו הצבאי שאור הין

מר הנה נכחו הרמטכ"ל וסגניו נכוחים מן המטכ"ל שהיומנו במיוחד לטקס הפתיחה.

רב"ר ראש הממשלה

במונה מיוחדת נכחה קריאת פרק' החנ"ך על דוד וגלית. כסמל למעמדנו בין שכנים אימים ולהצלחת צבאנו במיגור כוחם של וואסמיר'ע עלינו. ראש הממשלה ד. בן-גוריון, ששלה ברכתו לפתיחת התחנה, עמד בזיכרון בין זיכאר על יעודו הכפול של הצבא — בנין העם ובנין הארץ. בחזכירו במיר הר את תפקיד התחנה אשר, כי מכשיר זה ישמש כגורם מחנך ומלכך לכל החי' לות והשרותים, להנחלת הלשון, לידור עת הארץ ולהחדרת הרוגנו ההיסטורי בקרב שלוות הצבא החדשות.

רב"ר הרמטכ"ל

הרמטכ"ל רב"א אלוף י. ידין הוסיף וציין, כי עיקר הסיבות התאנה הוא בהיותה כח"היתוך לכל גלויות ישראל לגבשן כעם לוחם אחד. בעטור על תפקיד הצבא כיום, ציין הרמטכ"ל כי אחד התפקידים העיקריים הוא קליטת שלב ב' של המילואים ושיר לזכן ביחידות צה"ל. כן ציין את חסר בוח ההיאחזות של יחידות נח"ל בישובי הספר.

תמרידני צה"ל

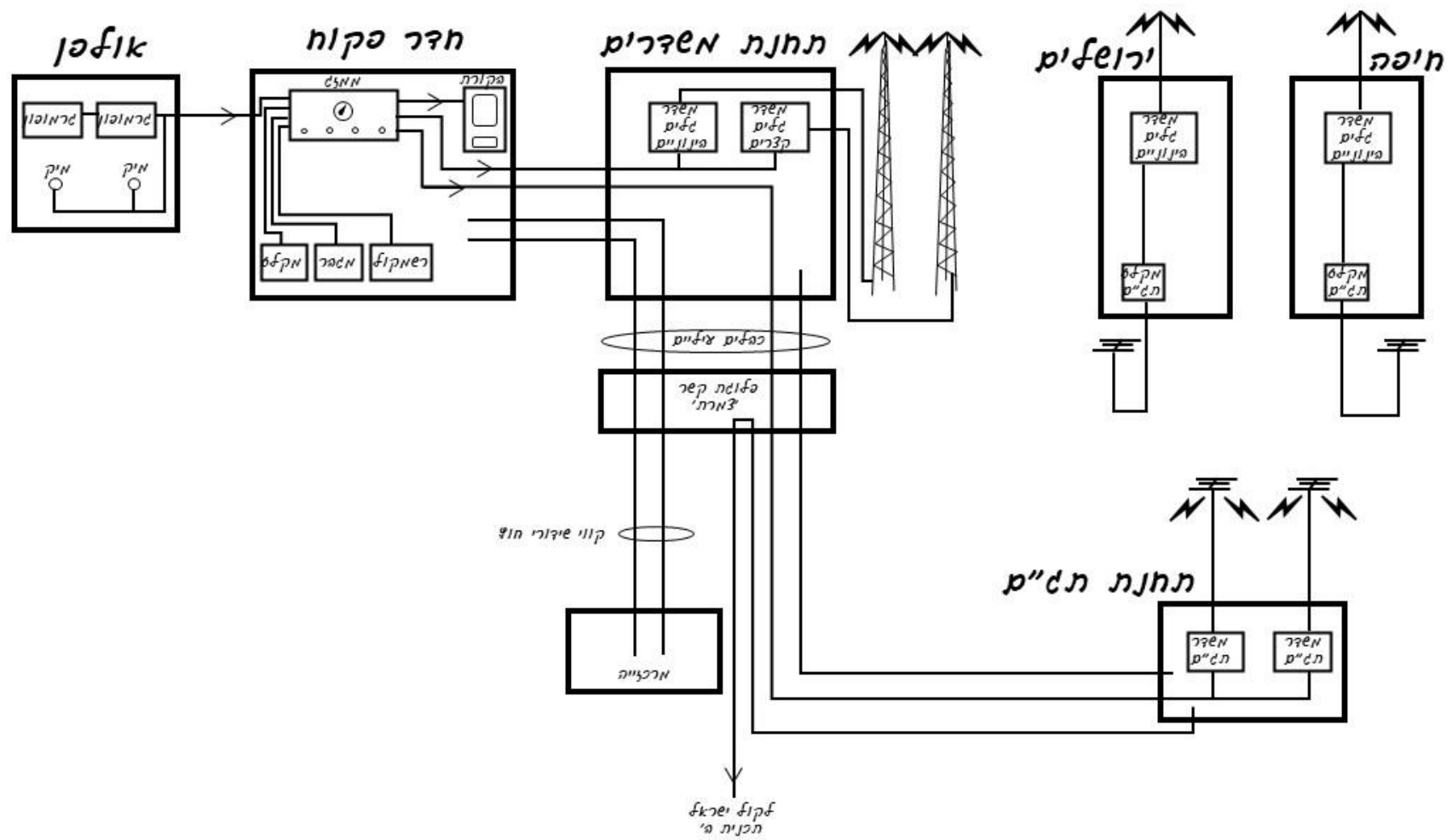
דיעפת מינונית וחשיבה הדיע הרמטכ"ל בהמשך דבריו. מאשר כי מסימנים ובאים תמרידני-הבתלי של צבא הגנה לישראל.

ברכת קיד ישראל

במטרה „פינת ההייל של שידורי קול ישראל" בירך אמש ד"ר ישעיה שפירא (ממנצלי „קול ישראל") את תחנת השידור החדשה של הצבא והב' טיה את מלוא העזרה הנדשה לתכ' ניהוד השידור.

רנע גדול הין אתמול לצבא הגנה לישראל בהשתח תחנת השידור הצב' אית „גלי צה"ל". אלפי חיילים בכל הארץ נצמדו למקלטיהם במקומות-ריי וכוחם כשתקיעת-חצוצרה מסורתית וביסרת את הפתיחה הרשמית. באולפן השידור עצמו היתה אירחתה, ובפני

דבר, 25 בספטמבר 1950

מרשם עקרוני של המערך הטכני בגלי צה"ל, אמצע שנות החמישים

נספח

להלן מספר מסמכים מארכיון צה"ל ומערכת הביטחון, תיק 17-61/1952:

א. הודעת מזכיר הממשלה זאב שרף על החלטת הממשלה הראשונה, בראשות ראש הממשלה ושר הביטחון דוד בן-גוריון, על אישור שידורי התחנה:

מדינת ישראל	63/81
500.1950	7242
אל: ראש המטה הכללי של צבא הגנה לישראל	מס: מזכיר הממשלה
ירושלים, תאריך: 19 בספטמבר 1950	
מס: 8244/6576	

הנני להודיעך כי הממשלה ההליטה בישיבתה
מיום כ"ח באלול תש"י (7.9.50) לאשר הקמת שרות
שידור לצה"ל בחיאום עם "קול ישראל" לשנת נסיון
אחת.

[Handwritten signature]

16.10.50
א.נ. ?
דא.נ. ?
א.נ.

י.ע/רא 09

ב. אישור תוכניות השידורים של התחנה בידי הרמטכ"ל, רא"ל יגאל ידן:

מ ט כ ל
81/5/ו
השרי חשי"א
24 ספטמבר 1950

ראש מטכ"ל/אכא

הנדון: - תכניות שידורי צ.ה.ל.

ראש המטה הכללי מאשר את התכניות הרצ"ב אם כי
לדעתו אין הן משביעות רצון בכל הפרטים.
יש לשאוף לתת לתכניות יותר אופי צבאי - דבר
שיש לעשותו החל מתכניות החדש הבא.

מיכאל אביצור סגן-אלוף
ראש לשכת הדמטכל

חמ/